

Sygn. akt *XVI GC 1046/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XVI Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Cezary Skwara
Protokolant:	sekretarz sądowy Agnieszka Rozen

po rozpoznaniu 22 września 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **B. K.**

przeciwko **Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.**

o wykup nieruchomości

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od B. K. na rzecz pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 600 zł (sześćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Cezary Skwara

Sygn. akt: XVI GC 1046/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 22 września 2016 roku

Powódka B. K. wniosła przeciwko pozwanym Skarbowi Państwa – Dyrektorowi Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad, Skarbowi Państwa - Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W., (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. i (...) Spółka Akcyjna w W. pozew o wykup przez pozwaną zabudowanej nieruchomości powódki położonej przy Al. (...) w W..

W uzasadnieniu przedmiotowego żądania wskazano, że nieruchomość powódki znajduje się w zasięgu oddziaływań drogi ekspresowej, drogi krajowej Al. (...) i (...)w W., co spowodowała utratę walorów mieszkalnych nieruchomości powódki. Zasadność roszczenia powódki względem pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. wynika natomiast z okoliczności, iż nieruchomość powódki na podstawie uchwały nr (...)Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. została objęta obszarem ograniczonego użytkowania dla (...)w W. (pozew k. 3-75).

Zarządzeniem z dnia 12 października 2015 r. wyłączono do odrębnego rozpoznania roszczenie powódki względem pozwanego Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. (zarządzenie k. 2).

W odpowiedzi na pozew pozwany Przedsiębiorstwo Państwowe (...) z siedzibą w W. wniosło o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwany w pierwszej kolejności wskazał na brak legitymacji biernej pozwanego oraz upływ terminu zawitego na dochodzenie roszczeń objętych pozwem. Pozwany wskazywał, że możliwość wystąpienia z roszczeniami, których dochodzi powódka istniała już w chwili wejścia w życie Rozporządzenia nr(...), gdyż już wówczas nieruchomości powódki była objęta OOU z 2007 r. Pozwany zwrócił również uwagę na brak w stosunku do nieruchomości powódki wprowadzenia nowych lub zwiększenia dotychczasowych ograniczeń na podstawie uchwały. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł, że powódka nie wykazała szkody, która powstałaby w związku z wprowadzeniem OOU a która polegałaby na uniemożliwieniu lub istotnym ograniczeniu powódce korzystania z nieruchomości w sposób dotychczasowy lub zgodnie z dotychczasowym przeznaczeniem, a także aby wprowadzenie OOU automatycznie spowodowało całkowity spadek wartości nieruchomości uzasadniający konieczność wykupu nieruchomości (odpowiedź na pozew k. 84-117).

Pismem z dnia 29 maja 2015 r. powódka odnosząc się do zarzutu braku legitymacji biernej pozwanego wskazała, że pozywa Skarb Państwa – Dyrektora Generalnej Dyrekcji Dróg i Autostrad, Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W., (...) sp. z o.o. w W. i (...)S.A. w W. (wniosek o sprostowanie oczywistej omyłki k. 120).

W kolejnym piśmie procesowym powódka wskazała, że odszkodowanie służy za konkretną szkodę, która powstała w związku z ograniczeniami sposobu korzystania z nieruchomości czyli hałasu, a nie za samo ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Powódka powoływała również, że wprowadzenie OOU spowodowało fakt emisji do środowiska niekorzystnych oddziaływań w postaci wibracji, promieniowania, spalin i hałasu. W ocenie powódki z uwagi na ww. oddziaływania jej nieruchomości nie nadaje się do dalszego użytkowania. Zdaniem powódki nie jest zasadne przywoływanie rozporządzenia nr (...)z 2007 r. zaś okres dochodzenia roszczeń należy przyjmować zgodnie z art. 442 k.c. Powódka wskazywała także, że błędna jest ocena pozwanego, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej został złożony po terminie. Powódka podtrzymała w całości powództwo wskazując, że wnosi o wykup jej nieruchomości przez pozwanego (pismo powódki k. 210-232).

Na rozprawie w dniu 23 grudnia 2015 r. powódka wskazała, że swoje żądanie opiera na wykupie nieruchomości albo ekwiwalencie zadośćuczynienia, tj. odszkodowania za utratę wartości nieruchomości w wysokości 2 mln złotych (protokół rozprawy k. 253, 255 - protokół elektroniczny).

W piśmie procesowym z dnia 4 stycznia 2016 r. powódka wskazała, że w całości podtrzymuje dotychczasowe żądanie wykupu nieruchomości oraz twierdzenia i wnioski dowodowe zgłoszone w pozwie wskazując jednocześnie, że ustawa Prawo ochrony środowiska umożliwia jej wystąpienie z żądaniem wykupu nieruchomości w związku ze szkodliwym oddziaływaniem portu lotniczego poza obowiązujące standardy i normy przyjęte dla obszaru mieszkaniowego (pismo powódki k. 298-260).

W toku postępowania strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka B. K. jest właścicielką nieruchomości położonej przy Al. (...) (działka nr (...), obręb (...)), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) zabudowanej budynkiem mieszkalnym, w którym wyodrębniono odrębne własności lokali o nr ksiąg wieczystych: (...) i (...).

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: odpisy z księgi wieczystej (k. 17-19, 20-21,22-23), wypis z rejestru gruntów (k. 125)/.

Nieruchomość należąca do powódki w całości znajdowała się w obszarze ograniczonego użytkowania (poza strefą M) utworzonego na podstawie rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia

obszaru ograniczonego użytkowania dla (...)w W.. Uchwałą nr (...)Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. (dalej: OOU) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...)w W. przedmiotowa nieruchomość również w całości znalazła się w OOU, poza strefami Z1 i Z2.

/okoliczności bezsporne/

Pismem z dnia 23 lipca 2013 r., które zostało doręczone pozwanemu w dniu 24 lipca 2013 r. powódka wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 80 000 zł tytułem odszkodowania za obniżenie wartości nieruchomości oraz kosztów związanych z rewitalizacją akustyczną lokalu powódki.

/okoliczność bezsporna, a nadto dowód: przedprocesowe wezwanie do zapłaty (k. 67-73)/

W dniu 5 sierpnia 2013 r. powódka złożyła do Sądu Rejonowego dla (...) w W. wniosek o zawiązanie do próby ugodowej dotyczący ubytku wartości nieruchomości oraz kosztów rewitalizacji akustycznej budynku powódki.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: wniosek o zawiązanie do próby ugodowej wraz z dowodem nadania (k. 64-66)/

Przed wniesieniem pozwu w niniejszej sprawie powódka nie wzywała Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. do wykupu jej nieruchomości w związku z utworzeniem OOU.

/okoliczność bezsporna/

Powyższy stan faktyczny był bezsporny między stronami, dodatkowo potwierdzają go ww. dowody z dokumentów, które w ocenie Sądu należy uznać za wiarygodne jako jednoznaczne i niekwestionowane przez strony postępowania. Pozostałe dokumenty zgromadzone w aktach sprawy nie miały decydującego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd w sprawie przeprowadził postępowanie dowodowe w ograniczonym zakresie, przeprowadzając dowody z dokumentów złożonych przez strony do w akt niniejszej sprawy. Sąd oddalił pozostałe wnioski dowodowe stron (k.291) bowiem przeprowadzenie zawnioskowanych dowodów (dodatkowe dowody z dokumentów, dowody z zeznań świadków) byłoby niecelowe z uwagi na uznanie, iż roszczenie zgłoszone w pozwie nie może zostać uwzględnione z uwagi na upływ terminu zawitego do zgłoszenia roszczenia.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W przedmiotowej sprawie strona powodowa dochodziła wykupu nieruchomości w związku z usytuowaniem nieruchomości w obszarze ograniczonego użytkowania ustanowionym w drodze uchwały nr (...)Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r.

Jako podstawę prawną dochodzonego roszczenia wskazano na art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej: p.o.ś.), zgodnie z którym jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. Stosownie natomiast do art. 136 ust. 2 wymienionej ustawy obowiązany do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości jest ten, którego działalność spowodowała wprowadzenie ograniczeń w związku z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania.

Wymieniony przepis przewiduje zatem możliwość wystąpienia przez legitymowany podmiot z roszczeniem o wykup w przypadku objęcia jego nieruchomości obszarem ograniczonego użytkowania.

W tym miejscu wskazać należy, że pozwany posiada legitymację bierną do występowania w niniejszej sprawie. Powódka pismem z dnia 29 maja 2015 r. (k. 120) sprostowała, iż pozwanym w sprawie jest Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W., nie zaś jak wskazano w pozwie Skarb Państwa - Przedsiębiorstwo Państwowe (...).

Zważyć należy, iż roszczenia sformułowane na podstawie art. 129 ust. 1 i ust. 2 p.o.ś. podlegają poważnym ograniczeniom. Zgodnie z art. 129 ust. 4 p.o.ś. można wystąpić z nimi w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Mając na uwadze wyżej przytoczoną argumentację w pierwszej kolejności należy rozważyć, czy powódka zachowała roszczenie o którym mowa w art. 129 p.o.ś, co wiąże się z oceną zachowania terminu z art. 129 ust. 4 ustawy. Pozwany już bowiem w odpowiedzi na pozew wskazywał, iż powództwo w przedmiotowej sprawie zostało wniesione po upływie dwuletniego terminu przewidzianego ustawą, a więc już tylko z tej przyczyny winno podlegać oddaleniu.

Termin do zgłoszenia roszczeń, o których mowa w art. 129 ust. 4 ustawy p.o.ś., jest terminem zawitym. Charakter terminu zawitego (prekluzyjnego) oznacza, iż jego niedochowanie powoduje wygaśnięcie roszczenia, a fakt upływu tego terminu sąd ma obowiązek wziąć pod uwagę z urzędu. Wskazać należy także, że termin ten nie podlega przerwaniu ani przywróceniu.

W orzecznictwie wskazuje się, co znalazło swój wyraz m.in. w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2015 r. (sygn. II CSK 720/14 Legalis nr 1350328), iż termin ten nie stanowi terminu przedawnienia, a termin zawity do zgłoszenia roszczeń. Terminy te nie kolidują ze sobą i spełniają różne funkcje – termin zawity umożliwia zobowiązanemu, w krótkim czasie uzyskanie wiedzy o liczbie i charakterze kierowanych do niego roszczeń, termin przedawnienia zaś wyznacza granice czasowe umożliwiające uprawnionym wystąpienie na drogę sądową o realizację roszczeń terminowo zgłoszonych (tak w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r. sygn. akt II CSK 161/13 Lex nr 1433722).

Dlatego m.in. zarzut powódki, że termin dochodzenia roszczeń należy przyjmować zgodnie z art. 442 § 1 k.c. nie miał racji bytu. Wskazany przepis dotyczył bowiem terminu przedawnienia. Ponadto art. 442 k.c. został uchylony z dniem 10 sierpnia 2007 r. przez art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 169 lutego 2007 r. (Dz.U. nr 80, poz. 538).

Okoliczność zachowania przez powódkę terminu zawitego należało natomiast badać na podstawie art. 129 ust. 4 p.o.ś.

Wskazać należy, że art. 129 ust. 4 w związku z art. 136 ust. 1 p.o.ś., należy interpretować w ten sposób, że - w przypadku ograniczeń korzystania z nieruchomości będących następstwem utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania (art. 135 p.o.ś.) - roszczenia, o których mowa w tym przepisie należy zgłosić w terminie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego do obowiązanego do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości, o którym mowa w art. 136 ust. 2 p.o.ś. Skoro bowiem ustawodawca z jednej strony określił krótki (2 - letni) termin do zgłoszenia żądań, o których mowa w art. 129 ust. 1-3 p.o.ś., z drugiej zaś określił obowiązek ich zgłoszenia określonego podmiotowi zobowiązanemu do ich realizacji, o których mowa w art. 136 ust. 2 p.o.ś., przed wystąpieniem z tymi roszczeniami na drogę sądową, to termin, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś. należy uznać za termin zawity do zgłoszenia tych żądań obowiązanemu do ich realizacji w celu zachowania prawa dochodzenia tych roszczeń przed sądem. Wniosek ten jest tym bardziej uzasadniony, jeżeli uwzględni się, że ustawodawca nie określił terminu, w ciągu którego obowiązanemu do wypłaty odszkodowania lub wykupu nieruchomości, o którym mowa w art. 136 ust. 2 p.o.ś., jest zobowiązany zająć stanowisko co do zasadności żądań zgłoszonych przez poszkodowanego. Taką interpretację charakteru terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś. wzmacnia także wykładnia językowa tego przepisu, w którym jest mowa o wystąpieniu z roszczeniami, co znaczeniowo jest terminem szerszym od terminu dochodzenia roszczeń i mieści w sobie także zgłoszenie przez poszkodowanego w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości żądań, o których mowa w art. 129 ust. 1-3 p.o.ś, obowiązanemu do ich wykonania (tak wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 r. w sprawie IV CSK 216/08 nie publ.).

Podnieść należy, iż okolicznością bezsporną w niniejszym postępowaniu było, iż nieruchomość powódki znajduje się w strefie ograniczonego użytkowania poza strefami Z1 i Z2. Pozwany zarzucał, że nieruchomość powódki nie znalazła się

w obszarze ograniczonego użytkowania po raz pierwszy na mocy uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W.. Nieruchomość powódki była już objęta ograniczeniami wynikającymi z rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W.. Wówczas nieruchomość powódki leżała w strefie OOU poza strefą M. Obszar strefy M co do zasady odpowiada obecnym strefom Z1 i Z2, a zatem nieruchomość znajdowała się w takiej samej strefie jak obecnie. Różnica ta w ocenie strony pozwanej wpływała na datę od której należało liczyć dwuletni termin zawity na dochodzenie roszczenia objętego pozwem. Pozwany wskazywał bowiem, że upływ terminu zawitego liczyć należało od dnia wejścia w życie rozporządzenia nr (...), powódka natomiast kwestionowała to stanowisko.

Sądowi znane są dwie koncepcje dotyczące obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 roku. Pierwsza koncepcja – koncepcja ciągłości zakłada, że wymienione rozporządzenie obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. Koncepcja przeciwna zakłada, że rozporządzenie Wojewody (...) nr (...) z dnia 07 sierpnia 2007 roku i uchwała sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. to dwa odrębne akty, na podstawie których można dochodzić roszczeń odszkodowawczych.

Nie rozpatrując szczegółowo wskazanych koncepcji należało wskazać, że w ocenie Sądu w niniejszej sprawie powództwo każdorazowo podlegało oddaleniu.

Jak wynika z ustalonego w sprawie stanu faktycznego nieruchomość powódki znajdowała się w obszarze ograniczonego użytkowania ustalonym Rozporządzeniem nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia OOU dla (...) w W. – była położona w OOU, poza strefą „M”. W obszarze ograniczonego użytkowania utworzonego na podstawie Uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. OOU 2011 nieruchomość powódki znajduje się w całości w strefie OOU poza strefą Z1 i Z2.

Przy przyjęciu koncepcji ciągłości, roszczenie o wykup, jak również roszczenia odszkodowawcze, oparte na ograniczeniach wprowadzonych Rozporządzeniem nr (...) Wojewody (...) z dnia 07 sierpnia 2007 r. przysługiwały powódce, o ile zgłosiłaby je ona pozwanemu w ciągu 2 lat od wejścia w życie rozporządzenia. Rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa (...) (§ 7 rozporządzenia). Ogłoszenie nastąpiło w dniu 10 sierpnia 2007 r. (Dziennik Urzędowy nr 156 Województwa (...) z 10 sierpnia 2007 r.) Termin na zgłoszenie roszczeń upłynął zatem 25 sierpnia 2009 r. Natomiast roszczenia na podstawie uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. przysługiwałyby powódce jedynie, gdyby uchwała ta wprowadzała większe ograniczenia dla jej nieruchomości. Należałoby zatem zbadać o ile, i w jakim zakresie ograniczenia te wpłynęły na dotychczasowy sposób korzystania z nieruchomości. Szkoda ma być bowiem normalnym następstwem wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego wprowadzającego ograniczenia w sposobie korzystania z nieruchomości.

Przy przyjęciu koncepcji przeciwnej – braku ciągłości należało stwierdzić, że powódce przysługiwałoby roszczenie o wykup nieruchomości lub roszczenia odszkodowawcze, jeśli powódka zgłosiłaby je w terminie 2 lat od daty wejścia Uchwały nr (...) Sejmiku Województwa (...). W tym wypadku termin na zgłoszenie tychże roszczeń upływał z dniem 5 sierpnia 2013 roku.

Sąd miał na uwadze, iż przed Sądem Najwyższym toczą się postępowania dotyczące zagadnień prawnych: sygn. akt III CZP 7/16 (zagadnienie prawne: czy akt prawa miejscowego w postaci rozporządzenia nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. Wojewody (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) w W. (Dz.Urz. Województwa (...) Nr 156 z 2007 r., poz. 4276) utracił moc w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 199 z 2008 r., poz. 1227), oraz sygn. akt III CZP 114/15 (zagadnienie prawne: czy właścicielowi nieruchomości (użytkownikowi wieczystemu, posiadaczowi prawa rzeczowego ograniczonego), który wystąpił z roszczeniami w 2-letnim terminie zawitym z art.129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U.2013.1232 j.t.) od dnia wejścia w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) Nr

(...)z dnia 20 czerwca 2011 r. (Dz.Urz.Woj.M.. Nr 128 z 20.07.2011 r. poz. 4088) przysługuje prawo do żądania odszkodowania za poniesioną szkodę w związku z ograniczeniami w korzystaniu z nieruchomości posadowionej w granicach Obszaru Ograniczonego Użytkowania dla (...), bez konieczności porównywania zakresu ograniczeń wprowadzonych ww. uchwałą Sejmiku a ograniczeń wprowadzonych Rozporządzeniem Wojewody (...) Nr (...)z dnia 7 sierpnia 2007 r. (Dz. Urz. Woj. M., Nr 156, poz. 4276), w związku z którym to aktem prawa miejscowego nie wystąpił z roszczeniami w terminie z art. 129 ust. 4 p.o.ś.? czy też przysługuje mu wyłącznie prawo do żądania odszkodowania stanowiącego ewentualnie dalszą (inną) szkodę przy uwzględnieniu obowiązujących ograniczeń wprowadzonych Rozporządzeniem Wojewody (...) Nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r.?). W niniejszej sprawie jednak ewentualna odpowiedź Sądu Najwyższego na wskazane powyżej zagadnienia prawne nie będzie miała żadnego znaczenia na zapadłe rozstrzygnięcie. Powództwo bowiem podlegało oddaleniu każdorazowo z uwagi na upływ terminu zawitego.

Kluczowym w niniejszej sprawie było to, że powódka zgłosiła pozwanemu roszczenia inne rodzajowo niż te, których dochodziła w procesie.

Wskazać należy, że na podstawie art. 129 p.o.ś. można dochodzić roszczeń odszkodowanych jak również roszczenia o wykup nieruchomości w związku z utworzeniem OOU. Należy mieć jednak na uwadze, że są to innego rodzaju roszczenia. W wymienionym przepisie ustawodawca określił termin, w którym można wystąpić z żądaniem zapłaty odszkodowania za poniesioną szkodę bądź żądaniem wykupienia nieruchomości w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości. Z treści natomiast art. 136 ust 1 p.o.ś. wynika, że przed sądami powszechnymi mogą być dochodzone roszczenia w sprawach spornych dotyczących wysokości odszkodowania lub wykupu nieruchomości. Sąd podziela stanowisko Sądu Apelacyjnego w Poznaniu wyrażone w wyroku z dnia 5 czerwca 2013 r. (sygn. akt I ACa 391/13 Legalis nr 737008), iż obowiązkiem poszkodowanego jest zgłoszenie zobowiązanemu w terminie z art. 129 ust. 4 p.o.ś. roszczeń sformułowanych pod względem rodzajowym. Poszkodowany może to zrobić zgłaszając roszczenia bezpośrednio do zobowiązanego, wskazując jednocześnie czy żąda roszczeń odszkodowawczych czy też o wykup nieruchomości, lub w pozwie wnoszonym do sądu, który następnie Sąd doręcza zobowiązanemu. W niniejszej sprawie należało stwierdzić, że powódka roszczenie o wykup, którego dochodziła w niniejszej sprawie zgłosiła pozwanemu w drodze wniesienia pozwu do Sądu.

W przedmiotowej sprawie przed wytoczeniem powództwa powódka zgłosiła pozwanemu roszczenia inne rodzajowo, niż te których dochodziła pozwem. W pozwie powódka wskazała bowiem, że wnosi o wykup nieruchomości, zatem zgłosiła żądanie nie mające charakteru odszkodowawczego, natomiast z wezwania do zapłaty skierowanego do strony pozwanej wynika, że powódka zgłosiła pozwanemu roszczenia o odszkodowanie z tytułu obniżenia wartości nieruchomości oraz z tytułu zapłaty na poczet pilnych i koniecznych nakładów związanych z tzw. rewitalizacją akustyczną (wezwanie do zapłaty k. 67-73). Należało zatem uznać, że powódka nie zgłosiła pozwanemu skutecznie roszczeń, których dochodziła niniejszym pozwem. Sąd miał na uwadze, że powódka wskazywała na rozprawie w dniu 23 grudnia 2015 r. (protokół rozprawy k. 253, 255-protokół elektroniczny), że swoje żądanie opiera na wykupie nieruchomości albo ekwiwalentnie zadośćuczynienia, tj. odszkodowania za utratę wartości nieruchomości. W związku z powyższym Sąd określił powódce 14-dniowy termin na złożenie pisma procesowego w którym powódka mogła zgłosić zmienione powództwo (obejmujące roszczenia o charakterze odszkodowawczym zgłoszone uprzednio pozwanemu) pod rygorem skutków wynikających z art. 207 § 6 k.p.c. (k. 253) Powyższe miało związek z treścią art. 193 § 2 k.p.c. w myśl którego z wyjątkiem spraw o roszczenia alimentacyjne rozszerzenie powództwa może nastąpić tylko w piśmie procesowym, zatem w drodze pisemnej. Powódka co prawda w dniu 4 stycznia 2016 r. złożyła pismo procesowe (k. 258-260) wskazała w nim jednak, że w całości podtrzymuje dotychczasowe żądanie wykupu nieruchomości oraz twierdzenia i wnioski dowodowe zgłoszone w pozwie wskazując jednocześnie, że ustawa Prawo ochrony środowiska umożliwia jej wystąpienie z żądaniem wykupu nieruchomości w związku ze szkodliwym oddziaływaniem portu lotniczego poza obowiązujące standardy i normy przyjęte dla obszaru mieszkaniowego. Zatem należało stwierdzić, że powódka nie rozszerzyła powództwa o roszczenia odszkodowawcze wynikające z art. 129 p.o.ś. i dochodziła jedynie roszczenia o wykup. Brak jest natomiast innych przepisów prawa materialnego, które pozwalałyby na uwzględnienie przedmiotowego powództwa.

Po raz pierwszy roszczenie o wykup strona powodowa zgłosiła dopiero we wniesionym do sądu pozwie. W razie zaś gdy nośnikiem oświadczenia jest pozew lub inne pismo procesowe, dla dochowania terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 4 p.o.ś. konieczne jest, aby przed jego upływem pozew lub to pismo zostało doręczone pozwanemu, nie wystarcza zaś to, że przed jego upływem powództwo zostanie wytoczone lub pismo zostanie wniesione do sądu (wyrok SN z dnia 2 października 2015 roku, II CSK 720/14). Wobec powyższego zatem, skoro roszczenie o wykup zostało zgłoszone przez powódkę po raz pierwszy w pozwie, to datą zgłoszenia pozwanemu tego roszczenia jest data doręczenia odpisu pozwu stronie pozwanej. W tym bowiem dniu pozwany dowiedział o przedmiotowym roszczeniu i jego wysokości, dopiero w tym zatem dniu roszczenie to zostało pozwanemu zgłoszone. Mając na względzie zatem, iż z roszczeniami związanymi z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania na mocy Rozporządzeniem Wojewody (...) Nr (...) z dnia 7 sierpnia 2007 powódka w ogóle nie wystąpiła, zaś w przypadku Uchwały Sejmiku Województwa (...) nr (...) powódka wystąpiła w roszczeniu o wykup po upływie terminu zawitego, jej żądanie zawarte w pozwie nie mogło zostać uwzględnione.

Należało wskazać, że pozwana skierowała do Sądu Rejonowego dla (...) w W. wnioski o zawiązanie do próby ugodowej. Wniosek powyższy został skierowany do Sądu w dniu 5 sierpnia 2013 r. (data stempla pocztowego k. 64), jednakże data nadania pisma nie ma znaczenia albowiem, jak wskazano powyżej, aby zgłoszenie roszczenia pozwanemu było skuteczne, musi ono zostać doręczone zobowiązanemu przed upływem terminu zawitego, to natomiast nie nastąpiło. Sąd wskazuje również, że we wniosku tym powódka wskazywała jedynie roszczenia z tytułu ubytku wartości nieruchomości oraz z tytułu rewitalizacji akustycznej, natomiast nie zgłaszała roszczeń o wykup nieruchomości.

Dodać należy, że wystąpienie z roszczeniem stosownie do art. 129 ust. 4 p.o.ś. ma charakter czynności jednorazowej w odniesieniu do danego roszczenia – dokonanie tej czynności w terminie wskazanym w tym przepisie oznacza jego dochowanie i kończy jego bieg. Skutkiem tego jest zachowanie roszczenia przez uprawnionego, choćby w drodze sądowej dochodził on roszczenia w większym rozmiarze niż objęty wystąpieniem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 2013 r. sygn. akt II CSK 578/12, OSNC 2014, nr 4 poz. 47, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 października 2015 r. sygn. akt II CSK 720/14 Legalis nr 1350328).

Mając powyższe na uwadze, z uwagi na upływ terminu zawitego do zgłoszenia roszczenia dochodzonego w pozwie orzeczono jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Podstawą rozstrzygnięcia o kosztach procesu (pkt 2 wyroku) jest art. 102 k.p.c. Zgodnie z wymienionym przepisem w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W niniejszej sprawie należy wskazać, że stroną przegrywającą sprawę jest powódka. Przegrywającym sprawę jest bowiem powód, którego żądanie nie zostało uwzględnione, bądź pozwany, którego obrona okazała się nieskuteczna. Zgodnie zatem z ogólną zasadą wyrażoną w art. 98 k.p.c. to na powódce spoczywałby ciężar zwrotu kosztów postępowania przeciwnikowi procesowemu. Jednakże stosownie do treści art. 102 k.p.c. w „wypadkach szczególnie uzasadnionych” Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów. Wymieniony przepis ustanawia zasadę słuszności będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu i jest rozwiązaniem szczególnym wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Ustawodawca pozostawił zatem sądom pewną swobodę w zasądzaniu zwrotu kosztów procesu, gdy zastosowaniu zasady odpowiedzialności za wynik postępowania opisanej w art. 98 k.p.c. sprzeciwiają się względy słuszności np. w przypadku nieuwzględnienia roszczenia z powodu prekluzji (por. wyr. SN z 05.12.1967 r., III PRN 78/67), wygórowania żądania o zadośćuczynienie, którego określenie zależy od oceny sądu a powodowie są subiektywnie przekonani o jego zasadności (por. post. SN z 09.10.1967 r. I CR 81/67), wyjątkowo ciężkiej sytuacji strony przegrywającej (por. wyr. SN z 17.11.1972 r. I PR 423/72), oddalenia roszczeń powoda na podstawie art. 5 k.c. czy istotnej zmiany linii orzeczniczej.

Zdaniem Sądu w niniejszej sprawie zachodzi szczególny przypadek przemawiający za zasądzeniem od powódki na rzecz strony pozwanej tylko części kosztów sądowych w wysokości po 600 zł na rzecz pozwanego. Po pierwsze przemawia za tym sytuacja majątkowa powódki, powódka bowiem utrzymuje się głównie emerytury w wysokości nieco ponad 1 600 zł, nie posiada przy tym żadnego majątku z wyjątkiem nieruchomości przeznaczonej do stałego

zamieszkania. Przedmiotowa sprawa, w szczególności w kontekście okoliczności, iż powódka występowała bez profesjonalnego pełnomocnika, nie wymagała dużego nakładu pracy pełnomocnika pozwanego, a sama sprawa nie była skomplikowana pod względem prawnym dla fachowego pełnomocnika. W związku z tym zdaniem Sądu względy słuszności przemawiają za obciążeniem powódki obowiązkiem uiszczenia tylko części kosztów sądowych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Cezary Skwara

(...)